KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1334/2007

2007 m. lapkričio 14 d.

iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1749/96 dėl pradinių Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų įgyvendinimo priemonių

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų [1], ypač į jo 4 straipsnio trečią pastraipą ir 5 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos centrinio banko nuomonę [2], kaip reikalaujama Reglamento (EB) Nr. 2494/95 5 straipsnio 3 dalyje,

kadangi:

(1) Suderinti vartotojų kainų indeksai (SVKI) yra suderinti infliacijos dydžiai, kurie reikalingi Komisijai ir Europos centriniam bankui atliekant savo funkcijas pagal EB sutarties 121 straipsnį. SVKI indeksai yra skirti tam, kad padėtų palyginti vartojimo kainų infliaciją tarptautiniu lygmeniu. Jie yra svarbūs pinigų politikos valdymo rodikliai.

(2) SVKI sudaro beveik baigtą koncepciją. Nuo to laiko, kai buvo priimtos pradinės įgyvendinimo priemonės, pasiekta labai didelės pažangos derinant metodikas, tačiau dar ne visada galima lyginti dėl atrankos, pakeitimo, kokybės derinimo ir agregavimo procedūrų.

(3) Dabartinėje SVKI sistemoje SVKI apibrėžiamas kaip Laspeireso tipo indeksas, susijęs su kintančia pinigų galia įsigyti prekių bei paslaugų siekiant tiesiogiai tenkinti vartotojų poreikius. Ši apibrėžtis parodo, kaip šiuo metu Europos Sąjungoje ir visų pirma euro zonoje suprantama vartotojų kainų infliacija.

(4) SVKI yra susijęs su visų produktų, vartotojų perkamų, kai jie siekia išlaikyti vartojimo modelį, t. y. produktų, apibrėžiamų elementariomis išlaidų kategorijomis (svoriais), kainomis. Šias kategorijas sudaro aiškiai apibrėžti vartojimo segmentai, kurie skiriasi pagal vartojimo paskirtį. Visų siūlomų produktų aibę statistinėje populiacijoje galima išsamiai suskirstyti į vartojimo segmentus. Vartojimo segmentai laikui bėgant yra palyginti stabilūs, nors vartojimo segmentą sudarantys siūlomi produktai rinkoms vystantis keičiasi.

(5) Todėl vartojimo segmentų pagal paskirtį sąvoka yra labai svarbi atrankos, kokybės pasikeitimo ir kokybės derinimo atžvilgiu. Vis dėlto šioje sąvokoje dviprasmiškumas yra susijęs su agregavimo lygmeniu, kuriuo ji apibrėžta ir taikoma.

(6) Laikui bėgant siūlomų produktų grupė keisis, nes mažmenininkai bei gamintojai juos modifikuoja arba pakeičia. SVKI reikia, kad vartojimo segmentuose pagal paskirtį būtų reprezentuojami visi šiuo metu turimi produktai, atrinkti ataskaitiniu laikotarpiu, kad būtų galima įvertinti jų poveikį infliacijai. Tai visų pirma taikytina naujiems ankstesnių produktų modeliams ar rūšims.

(7) Todėl kokybės pasikeitimas yra susijęs su tuo, kiek turimi produktai yra tinkami, kad atitiktų to vartojimo segmento, kuriam jie priklauso, paskirtį. Kokybės pasikeitimas turėtų būti vertinamas remiantis vartojimo segmento konkrečių produktų specifikacijomis.

(8) Siekiant spręsti šiuos klausimus, būtina priimti 1996 m. rugsėjo 9 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1749/96 dėl pradinių Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų įgyvendinimo priemonių [3] paaiškinimus ir dalinius pakeitimus, siekiant užtikrinti, kad SVKI būtų palyginami, liktų patikimi ir aktualūs pagal Reglamento (EB) Nr. 2494/95 5 straipsnį.

([1]) OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

([2]) 2007 m. spalio 5 d. pareikšta nuomonė (OL C 248, 2007 10 23, p. 1).

([3]) OL L 229, 1996 9 10, p. 3. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1708/2005 (OL L 274, 2005 10 20, p. 9).

(9) Todėl būtina tiksliau pateikti SVKI tikslus ir apibrėžtį, paaiškinti, jei jie lemia faktinę atrankos, pakeitimo ir kokybės derinimo praktiką, taip pat nustatyti reikalingą SVKI reprezentavimą ir formą bei nustatyti papildomus minimalius standartus atrankos, pakeitimo, kokybės derinimo ir agregavimo procedūrų atžvilgiu.

(10) Visų pirma dėl atrankos, pakeitimo ir kokybės derinimo būtina nustatyti aiškų statistinį tikslą ir užtikrinti, kad SVKI atitiktų tikslą – esant pagrįstai nedideliam neaiškumui ar paklaidai dėl šališkumo ir nukrypimų. Reikia ieškoti nešališkumo ir tikslumo kompromiso.

(11) Siekiant konkrečiau nurodyti SKI tikslinę populiaciją ir išspręsti SVKI krepšelio „pastovumą“, pasitelkus „vartojimo segmentų pagal paskirtį“ sąvoką siūlomas tinkamas sprendimas, nes taip Laspeireso tipo indeksui galima sudaryti būtiną pastovumą ir padaryti taip, kad vystantis rinkoms sąvoka būtų prasminga.

(12) Būtina užtikrinti, kad ataskaitiniu laikotarpiu vartojimo segmentai būtų atrenkami taip, kad reprezentuotų visą sandorių populiacijos suskirstymą, ir kad pakeitimo atveju vartojimo segmentuose, kurie jau yra reprezentuojami SVKI, ir toliau būtų reprezentuojami dabartiniai siūlomi produktai. Pateikiamos namų ūkių galutinės piniginės išlaidos pagal vartojimo paskirtį turėtų parodyti dinamišką besivystančių rinkų pobūdį.

(13) Privalu užtikrinti, kad valstybių narių sprendimai dėl to, ar kinta kokybė, būtų grindžiami įrodymais, jog skiriasi kainas lemiantys ypatumai, kurie yra susiję su konkrečiais vartojimo tikslais. Todėl kiekvienu atveju Europos Komisija (Eurostatas) turėtų kurti konkrečius kokybės derinimo standartus.

(14) Be to, būtina išplėsti elementariųjų visumų apibrėžtį ir dar labiau suderinti elementariųjų visumų agregavimo ir pakeitimo praktiką.

(15) Pagal Reglamento (EB) Nr. 2494/95 13 straipsnį buvo atsižvelgta į rentabilumo principą.

(16) Todėl Reglamentas (EB) Nr. 1749/96 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.

(17) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Tarybos sprendimu Nr. 89/382/EEB, Euratomas [1], įsteigto Statistikos programų komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1749/96 iš dalies keičiamas taip:

1. 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„*2 straipsnis*

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamos šios apibrėžtys:

1. Namų ūkio galutinės piniginės vartojimo išlaidos, kaip nurodyta 1b priede, yra ta prekėms ir paslaugoms, naudojamoms individualioms reikmėms ir poreikiams tiesiogiai tenkinti, vienu ar abiem lyginamaisiais laikotarpiais išleidžiama galutinio vartojimo išlaidų dalis, kurią patiria namų ūkiai, nesvarbu kokia jų narių pilietybė ar nuolatinė gyvenamoji vieta, atlikdami piniginius sandorius valstybės narės ekonominėje teritorijoje.

2. Siūlomas produktas – tai tiksliai nusakyta prekė arba paslauga, kurią siūloma pirkti nustatyta kaina konkrečiame mažmeninės prekybos ar paslaugų teikimo punkte arba kurią siūlo konkretus (paslaugos) teikėjas tam tikromis tiekimo (paslaugos teikimo) sąlygomis, todėl šiuo terminu apibrėžiamas unikalus objektas bet kuriuo konkrečiu metu.

3. SVKI „aprėptis“, tai yra statistinė „tikslinė populiacija“, kurią turi reprezentuoti SVKI, reiškia visų sandorių, priklausančius namų ūkio galutinių piniginių vartojimo išlaidų apimčiai, aibę.

4. „Vartojimo segmentas pagal paskirtį“ arba „vartojimo segmentas“ – tai aibė sandorių, susijusių su siūlomais produktais, kurie pagal bendrąsias savybes yra laikomi tinkančiais bendrai paskirčiai, nes:

— yra parduodami daugiausia naudoti panašiomis aplinkybėmis,

— iš esmės gali būti apibūdinti remiantis bendra specifikacija, ir

— vartotojų gali būti laikomi lygiaverčiais.

[1] OL L 181, 1989 6 28, p. 47.

5. Naujos svarbios prekės ir paslaugos – tai tos prekės ir paslaugos, kurių kainų pasikeitimai nėra tiesiogiai įtraukti į valstybės narės SVKI ir kurioms apskaičiuotos vartotojų išlaidos sudarė bent vieną tūkstantąją SVKI išlaidų dalį.

6. Atranka – bet kokia SVKI sudarymo procedūra, kai siūlomų produktų populiacijos poaibis yra atrenkamas SVKI aprėptų vartojimo segmentų kainų pokyčiams įvertinti.

7. Tikslinė imtis – aibė siūlomų produktų vartojimo segmentuose, kurių kainas valstybės narės planuoja stebėti siekdamos patikimo ir palyginamo SVKI tikslinės populiacijos reprezentavimo.

8. SVKI suvestiniams duomenims rengti naudojami „svoriai“ – tinkami tikslinės populiacijos bet kurios sudėtinės dalies santykinių išlaidų įvertinimai pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2454/97 (*).

9. Užregistruotoji kaina – tai faktiškai valstybių narių patvirtinta kaina.

10. Siūlomo produkto pakaitalas – siūlomas produktas su užregistruotąja kaina, kuriuo pakeičiamas siūlomas produktas tikslinėje imtyje.

11. Pakeistoji kaina – tai siūlomo produkto pakaitalo užregistruota kaina.

12. Apskaičiuotoji kaina – tai atitinkama tvarka apskaičiuota kaina, naudojama kaip tiesioginis užregistruotosios kainos pakaitalas. Anksčiau užregistruotos kainos nelaikomos apskaičiuotosiomis kainomis, nebent galima įrodyti, kad jos apskaičiuotos tinkamai.

13. Elementarioji produktų grupė – tai aibė siūlomų produktų, kurie atrenkami vienam ar daugiau SVKI vartojimo segmentų reprezentuoti.

14. Elementarioji visuma – tai elementarioji produktų grupė, susluoksniuota, pavyzdžiui, pagal regionus, miestus arba mažmeninės prekybos ar paslaugų teikimo punktų tipus, ir yra susijusi su lygiu, kuriame užregistruotos kainos įtraukiamos į SVKI. Jei elementariosios produktų grupės nėra susluoksniuotos, terminai „elementarioji produktų grupė“ ir „elementarioji visuma“ reiškia tą patį.

15. Elementariosios visumos indeksas – tai elementariosios visumos kainų indeksas.

16. „Kokybės pasikeitimas“ reiškia, kad, valstybei narei nusprendus, dėl pakeitimo atsirado didelis skirtumas lyginant tai, kokiu mastu siūlomo produkto pakaitalas tinka vartojimo segmento, kuriam jis priklauso, vartojimo paskirčiai.

17. Kokybės derinimas – tai procedūra, kai, atsižvelgiant į užfiksuotą kokybės pasikeitimą, užregistruotosios esamos arba bazinės kainos yra didinamos arba mažinamos tokiu faktoriumi arba dydžiu, kuris atitinka kokybės pasikeitimo vertę.

(*) OL L 340, 1997 12 11, p. 24.“

2. Įterpiamas šis 2a straipsnis:

„2a straipsnis

Principai

1. Parengtas SVKI yra atrankos būdu surinkti statistiniai duomenys, reprezentuojantys esamo indekso kalendorinio mėnesio ir laikotarpio, su kuriuo jis yra lyginamas, vidutinius tikslinės populiacijos kainų pokyčius.

2. Visų statistinės populiacijos sandorių aibę galima išsamiai suskirstyti į poaibius, atitinkančius siūlomus produktus, su kuriais šie sandoriai yra susiję. Jie klasifikuojami pagal Ia priede pateiktas keturženkliais kodais žymimas grupes ir pogrupius, sudarytus pagal COICOP tarptautinį klasifikatorių ir vadinamus COICOP/SVKI (individualaus vartojimo išlaidų pagal paskirtį klasifikatorių, pritaikytą SVKI reikmėms).

3. SVKI skaičiuojamas naudojant formulę, kuri atitinka Laspeireso tipo formulę.

4. Vartojimo segmentai sudaro pastovius indekso krepšelio elementus, kuriais turi būti grindžiamas SVKI.

5. SVKI naudojamos kainos yra pirkimo kainos, kurias namų ūkiai moka atlikdami piniginius sandorius pirkdami atskiras prekes ar paslaugas.

6. Jei prekės ir paslaugos vartotojams buvo nemokamos, o vėliau buvo nustatyta faktinė kaina, tuomet SVKI turi būti atsižvelgiama į perėjimą nuo nulinės kainos prie faktinės kainos ir atvirkščiai.

7. SVKI turi būti tik kainų pokyčio matas, kuriam kokybės pasikeitimas neturi poveikio. Jis:

a) rodo kainų pokytį pagal pasikeitusias išlaidas išlaikant namų ūkių bazinio arba ataskaitinio laikotarpio vartojimo modelį ir vartotojų populiacijos sudėtį; ir

b) turi būti sudaromas atliekant tinkamus užfiksuoto kokybės pokyčio koregavimus. Kokybės derinimas turi užtikrinti SVKI, kuris yra tik kainų pokyčio matas, patikimumą ir ypač reprezentatyvumą.

8. Atsižvelgiant į kokybės pasikeitimą, sprendimas turi būti grindžiamas tinkamais įrodymais, jog skiriasi siūlomo produkto pakaitalo ir siūlomo produkto, kuris buvo pakeistas imtyje, specifikacija; t. y. skiriasi svarbios siūlomo produkto kainą lemiančios charakteristikos, tokios kaip prekės ženklas, medžiaga arba modelis, kurios yra svarbios atsižvelgiant į konkrečią vartojimo paskirtį.

Dėl išsamaus SVKI imties tikslinimo kasmet arba rečiau kokybė nesikeičia. Jis įtraukiamas nustatant atitinkamas grandinės sąsajas. Tikslinant SVKI imtį išlieka poreikis nedelsiant tarp dviejų tikslinimų įtraukti siūlomų produktų pakaitalus.

9. Elementariosios produktų grupės arba elementariosios visumos reprezentavimas apibrėžiami su juo susijusiu išlaidų svoriu. Kiti elementariųjų visumų svoriai gali būti naudojami su sąlyga, jei yra užtikrinamas indekso reprezentatyvumas.

10. „Patikimumas“ yra nustatomas remiantis „tikslumu“, kuris reiškia atrankos klaidų kiekį, ir „reprezentatyvumu“, kuris reiškia nešališkumą.“

3. 4 straipsnio antroje pastraipoje žodžiai „2 straipsnio b punkte“ pakeičiami žodžiais „2 straipsnio 5 dalyje“.

4. 5 straipsnis pakeičiamas taip:

„*5 straipsnis*

Minimalūs pakeitimo ir kokybės derinimo standartai

1. Kokybės derinimo metodai skirstomi:

a) A metodai: metodai, kuriuos naudojant, manoma, jog yra gaunami patikimiausi rezultatai tikslumo ir šališkumo atžvilgiu;

b) B metodai: metodai, kuriuos naudojant galima gauti mažiau tikslius arba mažiau reprezentatyvius rezultatus, palyginti su A metodais, tačiau kurie vis dėlto yra laikomi priimtinais. B metodai naudojami, jei netaikomi A metodai; ir

c) C metodai: visi kiti metodai, kurie neturi būti naudojami.

2. Europos Komisija (Eurostatas), pasikonsultavusi su SPK, rengia ir leidžia standartus, susijusius su kokybės derinimo metodų vertinimu atsižvelgdama į konkrečius atvejus ir deramai atsižvelgdama į išlaidų veiksmingumo aspektus bei į jų taikymo aplinkybes.

Kokybės derinimo metodų vertinimas netrukdo priimti įgyvendinimo priemonių šioje srityje pagal Reglamento (EB) Nr. 2494/95 5 straipsnio 3 dalį.

3. Laikoma, kad A ir B metodai yra tinkami kokybės derinimo metodai. SVKI, kuriems atliktas atitinkamas kokybės suderinimas, laikomi palygintinais. Esant vienodoms sąlygoms A metodams teikiama pirmenybė, palyginti su B metodais.

4. Valstybės narės, neturinčios tinkamų nacionalinių vertinimų, naudojasi Komisijos (Eurostato) pateikta informacija grindžiamais vertinimais, jei tokie vertinimai yra ir tinka.

5. Kokybės pasikeitimas jokiu būdu negali būti vertinamas kaip lygus dviejų siūlomų produktų kainų skirtumo visumai, nebent galima įrodyti, kad tai yra tinkamas įvertinimas.

6. Jei nėra tinkamų vertinimų, kainų pasikeitimai apskaičiuojami kaip pakeistosios kainos ir siūlomo produkto, kuris buvo pakeistas, kainos skirtumas.

7. Siūlomų produktų pakaitalai:

a) yra arba „iš esmės lygiaverčiai“, jei tarp siūlomo produkto pakaitalo ir to produkto, kuris buvo pakeistas imtyje, nėra pastebėta kokybės pasikeitimo, arba „lygiaverčiai suderinus kokybę“, jei suderinti kokybę yra būtina siekiant užfiksuoti kokybės pasikeitimą tarp siūlomo produkto pakaitalo ir to produkto, kuris buvo pakeistas imtyje;

b) atrenkami iš tų pačių vartojimo segmentų, kuriems priklausė pakeisti produktai, kad būtų išlaikytas vartojimo segmentų reprezentatyvumas;

c) neturi būti atrenkami pagal kainų panašumą. Tai ypač taikoma tuomet, kai pakeitimai turi būti atliekami po to, kai prekės arba paslaugos buvo pasiūlytos sumažintomis kainomis.“

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2007 m. lapkričio 14 d.

Komisijos vardu

Joaquín ALMUNIA

Komisijos narys